

Tilsynserklæring for skoleåret 2019/2020 for Friskolen i Viborg:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 791015	Skolens navn: Friskolen i Viborg
----------------------	-------------------------------------

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Jens Mose

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
26-09-2019	alle	morgensamling	Humanistiske fag	Jens Mose
26-09-2019	0-3	dansk	Humanistiske fag	Jens Mose
26-09-2019	1	Dansk	Humanistiske fag	Jens Mose
26-09-2019	4+5	Engelsk	Humanistiske fag	Jens Mose
26-09-2019	5	billedkunst	Praktiske/musiske fag	Jens Mose
26-09-2019	6+7	Matematik	Naturfag	Jens Mose
26-09-2019	6+7	Projektarbejde	Humanistiske fag	Jens Mose
26-09-2019	8	Tysk	Humanistiske fag	Jens Mose
26-09-2019	8	Engelsk	Humanistiske fag	Jens Mose
26-09-2019	9	engelsk	Humanistiske fag	Jens Mose

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Pga covid19-situationen har årets tilsyn kun omfattet en besøgsdag. Omfanget af overværet undervisning er derfor mindre end vanligt, ligesom naturfagsbesøg alene omfatter matematik i 6-7 kl.

Til gengæld indgår andre former for indhentning af information i vurderingen.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

Det sædvanlige forårstilsyn har været aflyst (Covid19) og tilsynet omfatter derfor ikke overværelse af undervisning i naturfag udover matematik. Derimod indgår i vurderingen oplysninger fra interview med naturfagslærere om forårets arbejde samt naturligvis flere års kendskab til skolens sædvanlige praksis indenfor fagområdet.

De ældste hold har i lukkeperioden arbejdet online med diverse temaer (ex virus). Laboratoriearbejde har været suspenderet og der er lagt vægt på de informative vinkler samt færdighedstræning op til prøver, arbejde med tilgængelige prøver og tests etc..

I indskoling og mellemtrin har fokus været på udeundervisning i natur-teknik emner, kombineret med matematik (byrum), arkitektur(bygninger) og geografi (gps) mm.

Som i øvrige år har undervisningen baseret sig ud fra Gyldendals digitale portaler, + div pluk fra f.eks. Prisma, Kosmos og Bios

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

9.1 Uddybning

10. Fører skolen til prøve i historie?

10.3 Uddybning

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

11.1 Uddybning

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

12.1 Uddybning

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

15. Er der kønsligestilling på skolen?

Ja

15.1 Uddybning

16. Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

16.1 Uddybning

18. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

19. Tilsynets sammenfatning

Mange forskellige forhold spiller en rolle for læringen i et pædagogisk miljø. I det følgende videregives og kommenteres nogle af disse ud fra helhedsindtryk fra tilsynsbesøgene. Med kun få dages besøg over året umuliggøres naturligvis evidensbaserede, sikre konklusioner. Til gengæld kan man iagttage mange "tegn" - træk, der antyder eller afspejler forhold i – og omkring undervisningen, dens deltagere, dens kultur og læringsmuligheder.

Friskolen i Viborg arbejder overordnet med udgangspunkt i semestertemaer. Et semesters tema udfoldes for alle bl.a. ved morgensamlinger og det indgår integreret i alle semestrets fagplaner, hvor det er muligt – alt sammen med afsæt i folkeskolens Fælles Mål. Det er tanken på denne måde at etablere en fælles kontekst for store dele af undervisningen for dermed at give en øget læring og en højere grad af fællesskabsoplevelse blandt skolens elever, personale og forældre. Det er vanskeligt at måle evidens her, men det virker overbevisende, når en elevfremlæggelse på morgensamling "går lige ind" hos resten af børnene - de fælles referencer baner vej for større forståelse hos de lyttende elever. Tilsvarende bliver det muligt igennem fagenes forskellige tilgange at demonstrere, hvordan det overordnede tema indeholder begreber og problemstillinger, der kendes fra mange sider af livet. Måske kan man nå til en dybde i fagligheden, der viser virkelighedens mangefaglighed? En høj elevselvstændighed i arbejdet er et mål ved siden af fagenes specifikke mål. Man oplever generelt et fint akademisk niveau afstemt efter alder. Hos de ældste arbejdes der en del i forskelligt sammensatte grupper og det synes effektivt. Lærerrollen bliver her mere konsulterende end sædvanligt, hvorved fokus lettere kan rettes mod de forskellige niveauer, eleverne arbejder på. Disse arbejdsformer og deres forudsætninger (bl.a. ro og arbejdsparathed i undervisningen) har eleverne jo indlært på et tidspunkt og både hos mellemgruppen og de yngste har jeg oplevet "forarbejdet" folde sig ud: God forberedelse fra lærerside, klarhed over aktiviteter og mål både hos lærere og elever og eksempler på god klasseledelse i undervisningen. Alligevel ligger der måske her et udviklingspotentiale, idet man stadig hos de ældre og ældste også kan opleve den traditionelle rollefordeling mellem lærer og elev (lærer taler-elev lytter etc.). Generelt synes det klart, at jo mere involverede elever er i undervisningens indhold og udformning, desto flere bliver læringsmulighederne. Og da undervisningen generelt virker velkørende både hvad angår niveau og adfærd kunne en yderligere forfining ligge i feltet selvstændighed / indsigt i egen læring. I indskolingsklasser er det almindeligt, at en lektion indledes med gennemgang af en dagsorden, men alle kan have udbytte af en sådan undervisningsrutine. På samme måde ville udvidede rutiner omkring de større elevers rolle i mål og indhold måske kunne forbedre læringen.

Skolen er nyopført og bygningsmæssigt indrettet efter pædagogiske principper og organisering af børnegrupperne. Det betyder, at meget af den daglige undervisning understøttes af velfungerende rammer – ideelle for morgensamlinger, varierende gruppestørrelser m.m. De enkelte grupperum fremstår veludstyrede, velordnede og i udsmykning m.m. præget af elevernes arbejder. Alt i alt på området en facilitering af læringsbetingelser. Hjemmelokalene til yngstegruppen virker små til de samlede grupper, men børnene oplæres tilsyneladende hurtigt i at arbejde i fællesområder udenfor klassen. Skolens undervisningsmaterialer er relevante og tidssvarende, fællesmaterialer (ex. frilæsningsbøger) tilgængelige og velstrukturerede og IT-grejet virker og anvendes meget i undervisningen, hvor det er hensigtsmæssigt. Undervisningen virker generelt præget af god uv-differentiering, bl.a. gennem valg af uv-former. Hos de yngste har jeg oplevet god læringsparathed hos børnene mødt med velforberedt undervisning i basisdansk. Udført med varierende arbejdsformer og tydelig klasseledelse. Børnene er aktive og der er input til forskellige læringsprofiler undervejs.

At demokrati, ligestilling mv. er vigtigt og at elevernes stemmer bliver hørt på Friskolen i Viborg synes evident: De spiller en vigtig rolle i undervisningen, de har hver dag en fælles morgensamling, som planlægges af skiftende elever 1g/ugl. og hvor alle kan sætte et punkt på dagsordenen. Kommunikationen mellem skolens voksne og børn virker åben og uformel og med god plads til elevernes vinkel. Lærerne efterspørger og udfordrer i undervisningen elevernes personlige stillingtagen til problematikker m.m. der udspringer af fagenes indhold - fremfor at fokusere på faste eller nærliggende normsæt. Endelig vil arbejde med kildekritik, som man kan opleve på forskellige niveauer i samtidsorientering, også styrke elevernes selvstændige stillingtagen.

Relationerne elev-elev virker præget af kendskab til - og respekt for hinanden. Jeg har ikke oplevet konflikter, hakkeorden, aggressivt sprog etc. De fælles kontaktflader, morgensamlingen samt makkerordningen mellem store og små, vil typisk medvirke til gode relationer. På morgensamlingen er store som små elever på banen hen over året og deres præsentationer m.v. modtages af de øvrige med respekt og lydhørhed. Derudover indgår alle hvert år i étårige makkerpar (store-små) med ugentlig tid til sociale og faglige gøremål. Hver elev vil således ideelt set gennemleve makkerskab med 10 ældre/ynge. At hvile godt i sine relationelle omgivelser er fremmede for god læring.

Friskolen i Viborg er organiseret i en struktur, der lægger op til en høj grad af lærersamarbejde, idet hvert lærerteam varetager en stor del af undervisningen for 2 årganges børn (ca 40). At være flere lærere om en elevgruppe åbner bedre muligheder for at arbejde med børnene i varierende grupper og for at kunne udforme lærerindsatsen efter behovet. Dertil kommer, at den enkelte elev vil blive set i de samme situationer af "forskellige øjne" og – ikke mindst - at lærerne kan opnå endog detaljeret kollegial sparring og udvikling, hvis samarbejdet udnyttes til det. Således er man her langt fra den stadig rodfæstede, men ofte uhensigtsmæssige organisering med 1 lærer - 1 klasse - 1 fag - 1 lokale.

Det er almindeligt på skolen, at ansatte i skolens fritidsordning også deltager som støttelærere i skolens tid. Dette medfører naturligvis et bredere kendskab hos pædagogerne til børnenes samlede skole-hverdag og mellem pædagoger og lærere. Til fordel for børnene. Friskolen har flere forskellige former for evalueringer af læringen: Hvert barn testes i dansk- og matematik hvert år og resultaterne drøftes med forældrene. Man anvender tests m.m., som findes indbygget i nogle uv-materialer. Skolegangen afsluttes med Folkeskolens Afgangsprøve. Skolen følger med i elevernes uddannelsesforløb et stykke videre frem.